

UNGE TRØNDERE

Ungdomspolitisk plattform 2025-2027

Vedtatt av Ungdommens fylkesting 23. november 2025

Kjære politikere

Ungdom er en viktig del av dagens samfunn, et samfunn som er i stadig utvikling. Våre erfaringer og perspektiver er avgjørende for å forstå hvordan fremtidens Trøndelag skal se ut. Derfor må politikere lytte til unge, ikke bare når beslutninger tas, men i hele prosessen der politikk formes. Samfunnet endrer seg raskt, med nye utfordringer innen skole, klima, samferdsel og en digital hverdag. Ungdom er ofte de første som merker disse endringene.

Ungdomsstemmer er derfor ikke bare verdifulle, men også nødvendig for å finne løsninger som skal gjøre alle sin hverdag bedre. Vi i UFU er klare for å sørge for at ungdom sin stemme skal bli hørt og tatt på alvor, med hjelp av vår nye politiske plattform.

For ungdom. For Trøndelag.

Lone Selen

Leder Ungdommens fylkesutvalg Trøndelag 2026

Ungdommens fylkesting i Trøndelag

Ungdommens fylkesting (UFT) arrangeres i november hvert år. UFT er et møtested for ungdom fra hele Trøndelag, og skal fremme unges interesser.

Ungdommens fylkesting skal stimulere til samfunnsengasjement blant ungdom ved å være en arena for utveksling av tanker, meninger og for diskusjon med jevnaldrende.

Det er ungdomsrådene i kommunene som velger delegater til UFT. Hver kommune inviteres til å sende to deltakere fra det kommunale ungdomsrådet. Kommuner med mer enn 20 000 innbyggere kan sende tre delegater, og kommuner med mer enn 100 000 innbyggere kan sende seks delegater.

På UFT i 2025 ble arbeidsprogrammet omdøpt til Ungdomspolitisk plattform. Et dokument laget av og for ungdom, med formål å vise hva ungdom i Trøndelag er opptatt av og hvordan vi vil at fylket skal utvikles videre.

Ungdommens fylkesting velger hvert år medlemmer til Ungdommens fylkesutvalget (UFU). Utvalget består av 17 ungdommer fra hele fylket og er fylkeskommunes medvirkningsorgan for ungdom. Medlemmene sitter for kalenderår og møtes jevnlig for å behandle aktuelle saker.

UFU deler seg inn i utvalg som har ansvar for saker som faller innunder sitt område. Disse utvalgene er:

- Utvalg for kultur
- Utvalg for utdanning
- Utvalg for næring og klima
- Utvalg for samferdsel

INNHALDSFORTEGNELSE

KAPITTEL 1 – UNGDOMSMEDVIRKNING	1
KAPITTEL 2 – HELSE	3
KAPITTEL 3 – KULTUR.....	5
Minoritetskulturer.....	5
Kunst.....	5
UKM – Ung kultur møtes	5
MDD – Musikk, Dans og Drama	6
Arrangement og møteplasser	7
Idrett.....	7
Lavterskel tilgang og sosial inkludering	8
KAPITTEL 4 – UTDANNING.....	9
Avgangsmarkering	10
KAPITTEL 5 – SAMFERDSEL	13
KAPITTEL 6 – KLIMA, MILJØ OG NÆRING	15

Kapittel 1 – Ungdomsmedvirkning

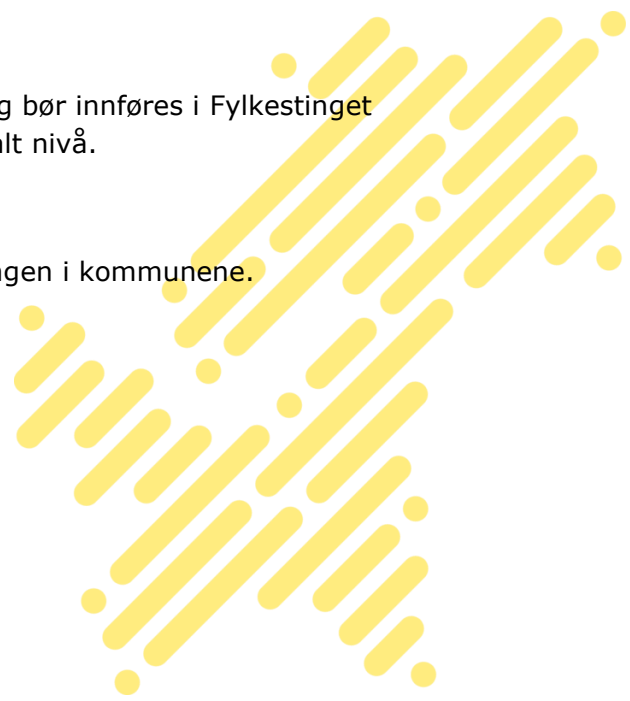
Ungdommens fylkesting ser at dagens strukturer for medvirkning i kommunene ikke er lik. Dette medfører at graden av medvirkning også er veldig ulik fra kommune til kommune. På fylkesnivå står fortsatt Ungdommens fylkesting fast ved at møte- og talerett for Ungdommens fylkesutvalg er et viktig tiltak for å sikre en bedre medvirkning og sikre at unges stemme blir hørt i alle saker som angår dem. Denne møte- og taleretten burde innføres i både Fylkestinget og hovedutvalgene, samt vurderes i fylkesutvalget.

For kommunene sin del ser vi at erfaringene fra de kommunene med møte- og talerett for ungdomsrådet er meget gode. Dette bør være til inspirasjon for de kommunene som i dag ikke har møte- og talerett. På generelt grunnlag må det være en sammenheng i hvordan ungdomsrådet jobber og voksenpolitikerne jobber. Dette innebærer for eksempel en sammenheng mellom når det er ungdomsrådsmøter og kommunestyremøter slik at ungdomsrådene blir en naturlig del av saksgangen og får bedre kjennskap til hvordan det kommunale styresettet fungerer i det daglige. I denne sammenheng er det også naturlig at godtgjøringen til ungdomsrådet henger sammen med godtgjøringen til voksenpolitikerne. Sakene som skal behandles og jobben som skal gjøres burde i stor grad henge sammen og da burde også godtgjøringen gjøre det. At ungdomsrådsmedlemmer ikke får godtgjøring for arbeidet sitt i det hele tatt, er alvorlig og skal ikke forekomme.

Videre ser Ungdommens fylkesting nødvendigheten av et nasjonalt ungdomsråd for å sikre ungdommens stemme også i nasjonale saker som er av interesse for ungdommen. I saker som budsjett og økonomiplan er det særs viktig at ungdomsrådet blir grundig orientert slik at de får et grunnlag for å kunne gi innspill til budsjett og økonomiplan på en hensiktsmessig måte. I Trøndelag har vi gode eksempler for eksempel fra Nærøysund kommune hvor ungdomsrådet får delta i arbeidet med å fordele kulturmidler. Slike arbeidsformer burde innføres i flere kommuner.

Ungdommens fylkesting mener:

- 1.1 Møte- og talerett for Ungdommens fylkesutvalg bør innføres i Fylkestinget og hovedutvalg på fylkesnivå, og på kommunalt nivå.
- 1.2 Det bør opprettes et nasjonalt ungdomsråd.
- 1.3 Ungdomsrådene bør involveres tidlig i saksgangen i kommunene.

Kapittel 2 – Helse

For Ungdommens fylkesting er god helse blant ungdommen et viktig tema. Flere faktorer har blitt diskutert, deriblant rus, aktiv dødshjelp, legalisering av cannabis, reproduktiv helse, vaksiner med mer. Rusproblematikken har blitt et stadig mer samfunnsaktuelt tema de siste årene, spesielt i forbindelse med avgangsmarkeringen for rusen.

Debatten om legalisering er en viktig debatt som omhandler et seriøst tema med fatale konsekvenser om det blir håndtert på en dårlig måte. Det er viktig for ungdom i Trøndelag med en kunnskapsbasert tilnærming til rus-spørsmålet, samtidig som man ivaretar mennesket. Utgangspunktet er at det beste for helsen er å ikke innta rusmidler i noen form. Det rusinntaket som foregår, må skje i så trygge rammer som mulig. Legalisering av cannabis er et omdiskutert tema. Ungdommens fylkesting er for en kunnskapsbasert tilnærming til spørsmålet om legalisering.

Aktiv dødshjelp er kanskje det tyngste personlige valget et menneske kan gjøre. Ethvert steg mot at aktiv dødshjelp blir en del av helsetilbudet i Norge må derfor være grundig utredet i samråd med helsefaglige myndigheter og etiske vurderinger. Ungdommens fylkesting er for at det gjennomføres en slik utredning.

I løpet av oppveksten er det viktig at unge får kontinuerlig opplæring og undervisning i hvordan samliv foregår. Dette innebærer både om hvordan selve samleiet foregår og de mellommenneskelige båndene som gjerne oppstår. Det er viktig at ungdommer får et aktivt forhold til grensesetting og samtykke.

Flere unge rapporterer om psykiske helseplager enn tidligere. For Ungdommens fylkesting er det viktig med et bredt tjenestetilbud innen psykiatrien. Fra lavterskeltjenester både på nett og fysisk, til tung psykiatrisk pleie på institusjon.

Vaksiner er et svært viktig verktøy i kampen for bekjempelse av farlige sykdommer. Spesielt hjernehinnebetennelse er en viktig sykdom å forhindre for å sikre en trygg avgangsmarkering. Vaksinen mot hjernehinnebetennelse er kostbar, og det er store lokale variasjoner i støtteordninger. Dette er synd, ettersom sykdommen har stort skadepotensial, men enkelt kan forhindres med vaksine.

Ungdommens fylkesting mener:

- 2.1 Det er viktig med flere og gode lavterskeltjenester innen psykisk helse.
- 2.2 Lavterskeltilbudene som finnes innen psykisk helse må synliggjøres i større grad.
- 2.3 En ordning med aktiv dødshjelp bør utredes.
- 2.4 Vaksinen mot smittsom hjernehinnebetennelse bør gjøres mer tilgjengelig for ungdom.
- 2.5 At det må opprettes flere stillinger innen skolehelsetjenesten, og disse stillingene må ha et tydelig fokus på, og spesialisering innen, psykisk helse og selvmordsforebygging.

Kapittel 3 – Kultur

Minoritetskulturer

Ungdommens fylkeasting ønsker at den samiske og kvenske kulturen skal synliggjøres og bli bedre markert i den norske skolen. Ungdom kan ikke bare lære om det rundt 6. februar. Det er viktig å markere denne dagen, men også å spre undervisningen utover hele året. Den samiske kulturen skal bli lært om i flere fag og det skal være et bredere innhold i undervisningen. Ungdommens fylkeasting vil ha mer teoretisk og praktisk samisk opplæring via den kulturelle skolesekken (DKS). Det er ønskelig at flere lokale kunstnere og kulturutøvere med samisk og andre minoritetsbakgrunner skal synliggjøres bedre og dette kan gjøres via den kulturelle skolesekken. Ungdommens fylkeasting ønsker også at prosjektet "Sammen mot samehets" skal anvendes i den norske skolen. Ungdommens fylkeasting ønsker også at andre minoritetskulturer, for eksempel den kvenske kulturen, også skal fremheves.

Kunst

Ungdommens fylkeasting ønsker at unge skal få erfaring med og mulighet til å utøve et mangfold av kunstuttrykk og kunstformer. Vi ønsker at flere unge skal få muligheten til å kunne bidra inn i kunsten. Dette kan gjøres ved at det tilrettelegges for nye kunstformer som for eksempel tagging/gatekunst innenfor trykke rammer. Vi ønsker at flere skal bidra med kunsten. Ungdommens fylkeasting ønsker dermed at det skal opprettes flere kunsttilbud og kurs i kommunene, også for de voksne. Det er ønskelig at også kunststudenter og KDA-elever (kunst, design og arkitektur i videregående skole) skal få muligheten til å bidra i fylkeskommunale bygg og arrangementer. Ungdommens fylkeasting ønsker også at flere lokale kunstnere skal bli løftet frem og at de får bedre offentlig synlighet. Ungdommens fylkeasting ønsker også mer undervisning om norsk kunst og kultur, for eksempel bunad, norske mattradisjoner, rosemaling og mer generell norsk kulturhistorie.

UKM – Ung kultur møtes

Ungdommens fylkeasting ønsker et fokus på at UKM "Ung Kultur Møtes" skal synliggjøres bedre både lokalt og regionalt. Det må også jobbes med holdningene rundt UKM, det er for mange som er negative til opplegget og det er ønskelig at det skal bli sett på som "kult" å delta. Ungdommens fylkeasting ønsker å oppnå dette ved at lokale arrangører skal forpliktes til bedre profilering og at lokale UKM-festivaler skal styrkes og få bedre ressurser. Det er mange kommuner som har problem med for lav deltakelse på UKM. Ungdommens fylkeasting ønsker at disse kommunene skal samarbeide med nabokommunene og ha en felles lokalfestival.

En annen problemstilling er at det er mange som kommer videre fra lokal til regional festival, men som ikke ønsker å delta fordi det er for skummelt. Dette ønsker Ungdommens fylkesting at skal jobbes mot og at festivalene skal oppleves som trygge og inkluderende. Ungdommens fylkesting ønsker også at UFU skal delta i fagpanel på regionfestivalen og at ungdomsråd skal delta i lokalfestivalene.

MDD – Musikk, Dans og Drama

Ungdommens fylkesting mener at utdanning innenfor musikk, dans og drama er viktig for ungdommene og kulturlivet i Trøndelag. Derfor må dagens MDD-linjer bestå. På denne måten sikrer man utdanning av fremtidige kulturbærere og bevaring av norsk kulturarv. Det er mange som kun klarer seg gjennom studieforberedende på videregående skole ved at de får programfag. Derfor ønsker vi heller ikke at noen kulturtilbud skal legges ned uten andre reelle alternative løsninger for ungdom. Ungdommens fylkesting ønsker også å gjøre kreative linjer som MDD og KDA både mer synlig og ettertraktet. For eksempel vil Ungdommens fylkesting at det skal være mer MDD innhold i grunnskolen og i andre utdanningsprogram. Forøvrig bør Trøndelag fylkeskommune bli flinkere til å bruke MDD- og KDA-elever som underholdning på forskjellige arrangementer. UFT ønsker også mer samarbeid mellom MDD-linjene. Dette kan skje for eksempel med en konkurranse eller mønstring mellom MDD-linjene.

Museum

Ungdommens fylkesting ønsker at UFU skal jobbe for at museene skal få bedre økonomiske rammer for kulturarv. De trenger større økonomisk frihet til å kunne formidle historie og kunst. Det er ønskelig at museene skal åpne mer for skolebesøk og flere moderne tilbud til unge.

Ungdommens fylkeasting ønsker også at museer skal samarbeide på tvers for å gi best mulig tilbud til unge. For Ungdommens fylkeasting er det viktig at lokale museer skal være lett tilgjengelig for ungdom og at de skal være mest mulig relevant for ungdom.

Arrangement og møteplasser

For ungdom er det viktig å ha arrangementer og møteplasser hvor man kan samles. Ungdommens fylkeasting er enige om at fritidsklubber skal fremsnakkes og styrkes, de skal ikke nedprioriteres. Fritidsklubbene må synliggjøres bedre og få tilstrekkelig støtte og ressurser til drift. Trøndersk ungdom trenger også flere gratis og rusfrie møteplasser. Fritidsklubber er eksempel på slike arenaer, å ha attraktive tilbud på fritidsklubbene, for eksempel varm mat, kiosk, treningsrom med mer, øker attraktiviteten til disse tilbudene betraktelig. Det er et viktig poeng at disse tilbudene er i utgangspunktet gratis å være med på. Ungdommens fylkeasting ønsker at fylkeskommunen skal stille med lokaler til rådighet for slike tilbud. Ungdommens fylkeasting vil også at flere kommuner kan samarbeide for å få flere felles arrangement. Ungdommens fylkeasting ønsker også at ungdommer skal få delta i planleggingen av Nasjonaljubileet i 2030. Ungdommens fylkeasting ønsker å få til flere "kommune-influensere" som skal informere mer om ting som skjer i de forskjellige trønderske kommunene.

Ungdommens fylkeasting ønsker også at det skal være minst en kulturell møteplass i alle trønderske kommuner. Disse skal være tilgjengelig for absolutt alle. Alle trønderske ungdommer skal ha et sted og utvikle og ivareta egen identitet.

Idrett

Ungdommens fylkeasting ønsker at idrettstilbudet i Trøndelag skal bli bedre. Ungdommens fylkeasting ønsker mer mangfold i idretter i alle kommuner, også i små distriktskommuner. Ungdommens fylkeasting ønsker at flere lavterskeltilbud som allidrett, åpen hall og halltilbud skal utvides. Når dette ikke er mulig ønsker Ungdommens fylkeasting at nabokommuner skal samarbeide for at alle skal ha en idrett å dra til. Det er ofte lange reiseveier til idrettstilbud, Ungdommens fylkeasting ønsker at disse skal bli kortere. Det er mange mindre idrettstilbud i kommuner som for eksempel fridykking, vi ønsker at disse skal løftes frem. Ungdommens fylkeasting vil også ha mer tilbud på tvers av aldersgrupper, slik at alle aldersgrupper skal kunne samarbeide. Vi vil at idrettstilbud skal bli billigere så alle skal bli inkludert.

Lavterskel tilgang og sosial inkludering

Kultur handler om samhold. Vi ønsker at alle kan bli inkludert i kulturen. Derfor må kultur og idrett være økonomisk tilgjengelig. Ungdommens fylkesting vil at kommuner med økonomiske problemer skal få bistand for å opprettholde kultur. Fritidstilbud må være billigere så alle kan bli inkludert. BUA er en fin mulighet til fritidsaktiviteter. Ungdommens fylkesting ønsker at dette tilbudet skal være mer åpent så det blir lettere for folk å låne det de trenger, uten å bruke penger og for å spare miljøet. Det er mange gode ungdomstilbud som blir ødelagt av tagging og småkriminalitet. Ungdommens fylkesting mener det skal satses på forebygging av hærverk.

Ungdommens fylkesting mener:

- 3.1 Norske minoritetskulturer skal være en del av undervisningen i skolen og synliggjøres i samfunnet. Arbeidet mot hets og rasisme må fortsette og styrkes.
- 3.2 Unge skal få erfaring med og mulighet til å utøve et mangfold av kunstuttrykk og kunstformer.
- 3.3 Ung kultur møtes (UKM) er en viktig kulturarena og møteplass for ungdom i Trøndelag. Kommuner bør om nødvendig samarbeide om felles festival for at alle skal få mulighet til å delta på en festival i sin nærhet.
- 3.4 For å bevare og videreutvikle kulturlivet i Trøndelag spiller MDD-linjene en stor rolle.
- 3.5 Allment tilgjengelige museer er viktig for videreformidlingen av historiske hendelser og kulturelle uttrykk til kommende generasjoner.
- 3.6 Ungdomsklubber/fritidsklubber er et viktig tiltak for å gi unge trygge og rusfrie møteplasser. Disse må være gratis og utformes på ungdommenes premisser. Ungdommens fylkesting anbefaler at det opprettes klubbstyrer, da dette styrker ungdommens medvirkning i en arena som skal tilpasses deres ønsker og behov.
- 3.7 Ungdom skal ha en viktig rolle i planlegging og markering av nasjonaljubileet i 2030.
- 3.8 Det må være en bredde i idrettstilbudet for unge i Trøndelag.
- 3.9 Idrettstilbudene for unge burde være allment tilgjengelige med en lav terskel for deltakelse.
- 3.10 Frivillig sektor skal prioriteres og det skal tilrettelegges for effektivisering av arbeid som føres, blant annet ved å tilby kostnadsfri utleie av ledige fylkeskommunale lokaler.

Kapittel 4 – Utdanning

Ungdommens fylke uttrykker stor misnøye med dagens fraværsgrense. Særlig alvorlig er det at besøk hos skolehelsetjenesten regnes som ugyldig fravær, noe som øker elevens terskel for å søke hjelp. Gyldig og ugyldig fravær likestilles opp til 10%, noe som oppleves urettferdig og uforståelig. Konsekvensen av dette er at mange elever møter på skolen i frykt for fraværshåndtering, til tross for sykdom. Ungdommens fylke mener derimot at det er positivt at fraværsgrensen er unntatt politisk og religiøs fravær.

Ungdommens fylke mener at tilrettelegging i skolen er særdeles viktig. Det er viktig for trøndersk ungdom at skolen tilrettelegges etter deres særskilte behov. Det bør være mangfoldige og praktiske programfag. Trøndersk skole må tilrettelegges for personer med psykiske utviklingsutfordringer, på deres premisser.

Ungdommens fylke ønsker forbedring av tjenester som nettskole og morsmålsopplæring. Vi ønsker å utrede muligheten for hjemmeskole, med forbehold om at det sosiale i skolen opprettholdes.

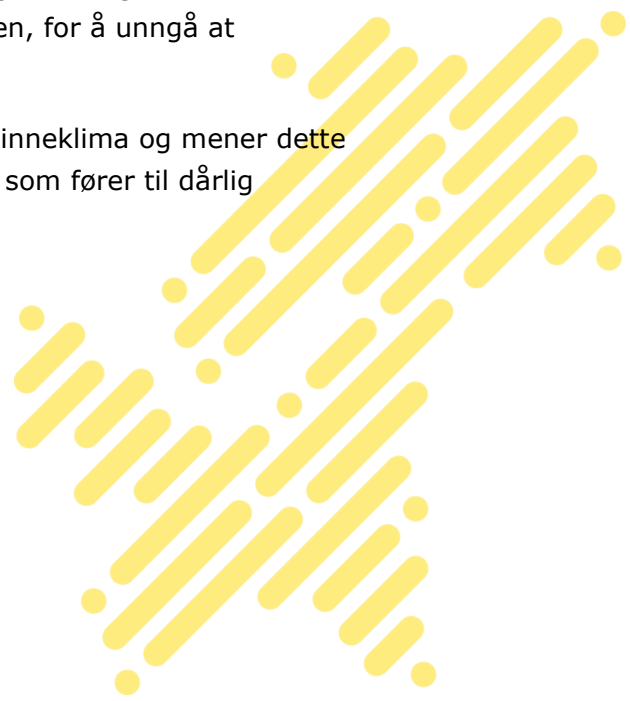
Dagens karriereveiledning er ikke god nok. Trøndersk ungdom opplever å få utydelig og mangelfull informasjon, og peker på at man ønsker mer informasjon på fylkeskommunens nettsider og på andre plattformer. Ungdommens fylke understreker viktigheten av rådgivere i skolen.

For Ungdommens fylke er det viktig å bevare utøvende linjer som MDD, KDA og idrett. Linjer bør heller styrkes enn å legges ned. For ungdommene er det viktig at linjene ikke sentraliseres.

Ungdommens fylke vil understreke viktigheten av å ha nok miljøarbeidere og helsesykepleiere i skolen, og mener dette vil være med på å forebygge mobbing og uhelse.

Videre ønsker Ungdommens fylke videreføring og utvikling av prøveordningen med anonym retting av prøver i skolen, for å unngå at "trynefaktor" påvirker retting av prøver.

Ungdommens fylke påpeker viktigheten av godt inneklima og mener dette må forbedres. Flere skoler har dårlig ventilasjon, noe som fører til dårlig inneklima.

Ungdommens fylkesting ser med bekymring på økt bruk av rusmidler som "vape" og snus i skolen. Dette bidrar til et dårlig innelima, og negativt læringsmiljø.

Det er utfordringer med dagens inntaksordning. Regionsinndelingen fører til at flere elever får tildelt skoleplass i sin region, til tross for at det finnes andre skoler med samme avstand. Dette ser Ungdommens fylkesting på som lite hensiktsmessig og noe som skaper misnøye.

Ungdommens fylkesting mener at yrkesfaglige linjer bør bestå, og at Trøndelag skal være et fylke hvor man trygt kan utdanne seg til praktiske yrkesgrupper. Ungdommens fylkesting ser med bekymring på at det stadig ansettes for få lærlinger i mange kommuner i Trøndelag. Det skal være en nullvisjon på elever som ikke får seg lærlingeplass, og vi må tilrettelegge for at alle trønderske elever har gode arbeidsvilkår på sin lærlingebedrift.

Avgangsmarkering

Avgangsmarkeringen for videregående utdanning er stadig i utvikling. Det viktigste for Ungdommens fylkesting er at russetiden er og blir mer inkluderende enn den har blitt. Ungdommens fylkesting mener at 13 års fullført skolegang er verdt en feiring og at det er et samfunnsansvar å legge til rette for det. Dette innebærer et samarbeid mellom fylke, kommune, politi og lokalbefolkning for å gi avgangselevne i videregående en trygg, inkluderende og fet russetid. Reglene for avgangsmarkeringen bør utarbeides i samråd med russetiden for å skape felles forståelse for problematikken og løsninger.

Spesielt i byene er det en økende grad av kommersialisering og en problematikk knyttet til russebusser. De kommersielle aktørene skaper et enormt pengepress i avgangskullene, noe som er utelukkende negativt i et inkluderingsperspektiv. Den eksplosive veksten av russebusser i Trondheim er et tegn på at russetiden ikke føler seg velkommen i resten av byen. Det gjenstår en stor jobb med å skape trygge møteplasser i hele Trøndelag for avgangsmarkering. Flere skoler har gode erfaringer med ordninger med felles russegrupper og russearrangement. Dette skaper inkludering og samhold på skolen. I godt samarbeid med skole og lokalmiljø om møteplasser gir dette trygge rammer for avvikling av russetiden.

Ungdommens fylkesting mener:

- 4.1 Utøvende linjer som MDD, KDA og idrett må bevares.
- 4.2 Dagens fraværsgrense må endres. UFT peker særlig på viktigheten av at besøk hos skolehelsetjenesten regnes som gyldig fravær.
- 4.3 Dagens skole må gjøres mer rettferdig. UFT foreslår:
 - 4.3.1 At det innføres anonym retting av prøver.
 - 4.3.2 Mer praktisk tilrettelegging.
 - 4.3.3 At skolen tilrettelegger for personer med psykiske utviklingsutfordringer.
 - 4.3.4 Å gå tilbake til å skille gyldig og ugyldig fravær.
 - 4.3.5 Fastlegetimer og besøk til helsesykepleier på skolen burde være gyldig fravær.
 - 4.3.6 Det burde være fri tilgang til sanitærprodukter på skolene.
 - 4.3.7 At det innføres mer nivåinndeling i den trønderske skolen, slik at man kan utdanne seg på en god og trygg måte, hvor man lærer i eget nivå.
- 4.4 Vi må ha flere miljøarbeidere og helsesykepleiere i skolen, med hensikt å forbygge mobbing og dårlig skolemiljø, men også selvmordsforebygging.
- 4.5 Fylkeskommunen må jobbe for å forbedre tjenester som nettskole, morsmålsopplæring og karriereveiledning.

- 4.6 Inneklima på videregående skoler må forbedres.
- 4.7 Fylkeskommunen må utrede og aktivt jobbe for å minske bruken av rusmidler som "vape" i skolen.
- 4.8 At dagens inntaksordning endres, og at det innføres fritt skolevalg i hele Trøndelag.
- 4.9 Relevante aktører skal legge til rette for trygge og inkluderende møteplasser for avgangselevne.
- 4.10 Russebusser er i utgangspunktet en uting som skaper ekskludering, pengepress og danner en ofte utrygg ramme for avgangsfeiringen.
- 4.11 Et forutsigbart regelverk for avgangsmarkeringen er viktig.
- 4.12 At Trøndelag fylkeskommune flytter russetiden til etter alle eksamener er gjennomført.
- 4.13 At alle yrkesfagelever skal få en lærlingeplass.

Kapittel 5 – Samferdsel

Svekket busstilbud og urettferdige systemer fører til usikkerhet og begrensede transportmuligheter for ungdom i Trøndelag. Busstilbudet i distriktet har få avganger og manglende returavganger, noe som er problematisk for hybelboere og skoleelever. Mange må vente i flere timer etter skolen for å kunne komme seg hjem igjen, i tillegg til at bussrutene korresponderer for dårlig mellom kommunene.

Ungdom opplever også at sonesystemet er uforståelig og urettferdig, blant annet gjennom at distriktskommunene må betale mer for reiser utenfor hjemkommunens sone. Billett-tilbudet "ungdomsbillett" som gir muligheten til å bruke alle former for kollektivtransport kunne vært et godt tilbud, men har flere utfordringer. Det er altfor vanskelig å vite når den gjelder og hvor, ettersom dette ikke er presisert godt nok i AtB sine systemer. I tillegg oppleves systemet rundt PocketID som unødvendig rigid. Sjansen for å få bot kommer an på kontrollørens utøving av skjønn, dette er uheldig og uforutsigbart.

Ungdommens fylkeasting er bekymret for togtilbudet i Trøndelag. Togsystemet som kunne knyttet sammen hele fylket er svakt og kaputt. Skinnene er for gamle og i veldig liten grad vedlikeholdt. Toget går for sjelden og koster for mye.

Trønderbanen burde utvides til å gjelde hele Trøndelag, fra Oppdal til Namsskogan. For å sikre at toget er konkurransedyktig med flyet burde persontog gis forrang på krysningsspor. Dette tiltaket alene vil kutte reisetiden for tog mellom Trondheim og Oslo med vel over en time.

Ungdommens fylkeasting presiserer viktigheten av trygghet på veiene våre for bilister, syklister og fotgjengere. Det siste året har trønderne sett viktigheten av trafiksikkerhet. Ras og dårlig vedlikehold av veier og gangfelt kan være svært farlig. Det handler også om trygghet for fotgjengere, og ungdommene har derfor kommet med flere gode forslag til hvordan flere unge kan oppfordres til å bruke refleks. Ved ulike kampanjer og konkurranser kan bevisstheten rundt verdien av å bruke refleks økes. I tillegg er det ønskelig med et tettere samarbeid med russegruppene i fylket. Sammen med rusen vil Ungdommens fylkeasting lage kreative og fargerike "slap-reflekser" som kan være mer attraktivt å bruke.

Ungdommens fylke mener:

- 5.1 Tilbudet "hjem for en femtilapp" må styrkes og utvides.
- 5.2 Systemet "Pocket ID" må bedres for elevene i videregående skole.
- 5.3 Autonome busser skal prøves ut på ruter i Trøndelag.
- 5.4 Fergetilbudet i hele Trøndelag bør styrkes.
- 5.5 Det er viktig med god korrespondanse mellom ruter og på tvers av transportmidler. Spesielt er dette viktig ved forsinkelser og innstillinger.
- 5.6 Mikromobilitetstilbudet må styrkes.
- 5.7 Alle busser skal ha trepunktsbelte.

Kapittel 6 – Klima, miljø og næring

Ungdommens fylkesting 2026 ser at regionen er på vei mot et kraftunderskudd, dette gjenspeiles i engasjementet for kraftproduksjon og energieffektivisering. Dette stiller krav til et stadig fokus på utbyggingen av fornybar energi.

Atomkraft er et mulig tiltak, men flere er skeptiske i mangel på kunnskap og kompetanse i Norge. Det er et tydelig ønske om mer kompetanse rundt temaet og det foreslås å innhente kunnskap fra andre land som har erfaringer med atomkraftverk. Det poengteres også at etablering av atomkraftverk er en lang prosess som ikke rekker å bli ferdig før kraftunderskuddet treffer regionen for fullt.

Ungdommens fylkesting er enig i at det, med dagens kunnskap, er tryggere med fornybare energikilder som vannkraft og vindkraft. Ungdommens fylkesting er positiv til vindkraft, men er tydelig på at dette ikke kan gå på bekostning av natur og urbefolkningens interesser og rettigheter. Havvind er et eksempel på vindkraft som ivaretar både urbefolkningen, natur og energibehovet. Det er ønskelig at det skal prioriteres å få solcellepanel på alle nye og etterstrebe dette på eksisterende fylkeskommunale bygg.

Ungdommens fylkesting mener at energieffektivisering er en viktig del av løsningen for kraftunderskuddet. Dette innebærer blant annet tiltak som oppgradering av gamle lys til LED, etterisolering av bygg, lyssensor i alle offentlige bygg og utskiftning av gamle vinduer. Det bør også benyttes jordvarme i alle nye fylkeskommunale bygg.

Ungdommens fylkesting er svært positiv til sommerjobb for ungdom. Det er ønskelig at fylkeskommunen skal stimulere til at flere bedrifter tar inn ungdom til sesongarbeid, dette kan gjøres ved at fylkeskommunen videreutvikler og styrker tilskuddsordningen som betaler hele eller deler av lønnen til ungdommen som er ute i jobb. Dette er gjort i kommuner som Nærøysund og Hitra og har vist seg å være et effektivt tiltak. Dette fører til at ungdom får et tidlig møte med arbeidslivet og kan få inspirasjon til hvilken karriere de vil ut i senere i livet. Det er også et ønske om at fylkeskommunen selv tar inn ungdom i jobb. Det ønsker at det opprettes en sommerjobbportal der bedrifter, organisasjoner og offentlige etater kan legge ut ledige stillinger for sommerjobb.

Ungdommens fylkesting ser at i dagens verdenssituasjon er beredskap en viktig prioritering. Fylkeskommunale bygg bør ha fungerende nødaggregat. Dette kan sammenslås med utbygging av nok bomberom for hele befolkningen. Det bør også være fylkeskommunale nødaggregater for samfunnskritisk infrastruktur og næring.

Det anbefales at fylkeskommunen bruker kun lokalprodusert mat, så langt det lar seg gjøre. Dette støtter opp trøndersk næring og bidrar samtidig til økt beredskap. Ungdommens fylkesting vil også jobbe for at det opprettes matlagre som kan brødfø befolkningen ved behov.

Ungdommens fylkesting mener at det bør bli enklere å kildesortere i fylkeskommunale bygg. Det er også ønskelig med en kampanje som omhandler å kaste mindre mat og heller spise den eller bruke den til noe annet.

Ungdommens fylkesting mener:

- 6.1 Atomkraft skal være en av hovedformene for kraftproduksjon i Norge, med mål om så tidlig oppstart som mulig.
- 6.2 Fornybar kraftproduksjon som vind, vann og sol må bygges, med særlig skånsomhet for økosystem og lokalt dyreliv.
- 6.3 Energieffektivisering som etterisolering, utskiftning av gamle løsninger, jordvarme og lyssensorer må prioriteres.
- 6.4 Fylkeskommunen skal stimulere til mer sommerjobb for ungdom.
- 6.5 Det bør opprettes en sommerjobbportal.
- 6.6 Fylkeskommunen skal ha fungerende nødaggregat, både for egne bygg og for kritisk infrastruktur og næring.
- 6.7 Fylkeskommunen skal bruke lokalprodusert mat så langt det lar seg gjøre.
- 6.8 Fylkeskommunen må gjøre det enklere å kildesorteringe i egne bygg.
- 6.9 Det skal lages en kampanje om å kaste mindre mat og heller spise den eller bruke den til noe annet.
- 6.10 Midler fra trønderkassa bør prioriteres til utviklingsformål.
- 6.11 Fylkeskommunen i stor grad skal benytte bedrifter som er godkjente lærebedrifter og bruker lærlinger aktivt når de legger ut oppdrag på anbud.

**Trøndelag
fylkeskommune**

Trööndelagen fylhkentjielte